

BEDRIJFS-
VOERING

FINANCIERING

GRONDBELEID

LOKALE
HEFFINGEN

ONDERHOUD
KAPITAAL-
GOEDEREN

VERBONDEN
PARTIJEN

WEERSTAND-
VERMOGEN
EN RISICO-
BEHEERSING

VERSTREKKEN
VAN SUBSIDIES

Paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing

INLEIDING

Deze paragraaf gaat over de risico's omtrent budgetbeheersing. De risico's omtrent liquiditeitsbeheer worden benoemd in de paragraaf Financiering.

In het eerste deel zal het weerstandsvermogen worden afgezet tegen de geïnventariseerde risico's die tezamen het risicoprofiel vormen. In het tweede gedeelte wordt de financiële positie over meerdere afgelopen jaren in kaart gebracht aan de hand van de wettelijk verplichte indicatoren (BBV).

1. RISICO'S

Met de vaststelling van de kadernota Financieel Beleid is besloten dat de risicofactor van 1,4, die gebruikt wordt voor het bepalen van het risicoprofiel, vanaf de begroting 2017 in vijf jaar wordt afgebouwd naar 1,2 en de vaste buffer in vijf jaar van € 10 miljoen naar € 5 miljoen met jaarlijks een bedrag van € 1 miljoen. Het nieuwe risicoprofiel volgt in de volgende tabel.

BEDRIJFS-
VOERING

FINANCIERING

GRONDBELEID

LOKALE
HEFFINGEN

ONDERHOUD
KAPITAAL-
GOEDEREN

VERBONDEN
PARTIJEN

WEERSTAND-
VERMOGEN
EN RISICO-
BEHEERSING

VERSTREKKEN
VAN SUBSIDIES

Risico's
(bedragen x € 1.000)

BEGROTING 2018

REKENING 2016

Mens en stad in beweging

1	Stroomopwaarts, primaire proces	1.315	381
2	Sportvrijstelling BTW	vervallen	PM
3	BUIG-middelen	2.833	2.207
4	Dubieuze debiteuren voormalig W&I	vervallen	359
5	Registratie thuislozen	101	0

Ruimtelijke inrichting in samenhang

6	Risico's grondexploitaties	1.233	1.182
7	Risico's overige projecten	5.565	4.909
8	Claims private partijen buiten grondexploitaties	1.086	1.131
9	Grond de Wachters vm. Toernooiveld	239	239
10	Uitvoeringsprogramma Schiedam in Beweging fase 2	426	-

Economie in ontwikkeling

11	Leegstand gemeentelijk vastgoed	161	161
12	Culturele instellingen	PM	PM

Overheid in balans

Geen geïnventariseerde risico's - -

Algemeen

13	Borgstellingen	104	104
14	Wetsvoorstel afschaffing precariobelasting nutsbedrijven	vervallen, opgenomen in de zomernota	100
15	BTW suppletie aangifte en aanvullende opgave BTW-compensatiefonds	vervallen	PM

RISICOPROFIEL 13.063 11.823

RISICOFACITOR (risicoprofiel maal 0,32) 4.180 4.256

BUFFER (vast normbedrag) 8.000 9.000

RISICORESERVE 25.243 25.079

Mens en stad in beweging

1. Stroomopwaarts benoemt in haar P&C-producten in het onderdeel 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' per gemeente de financiële risico's. Schiedam neemt in de risicotabel van de paragraaf weerstandsvermogen de laatst bekende stand van deze risico's over. De risico's op de algemene dienstverlening van Stroomopwaarts, waaronder het resultaat van het werkleerbedrijf, tellen op tot € 2,8 miljoen. Uitgaande van de verdeelsleutel, die is afgesproken tussen de gemeenten (Maassluis, Vlaardingen en Schiedam) voor algemene kosten, bedraagt het Schiedamse aandeel in dit risico 47,26% ofwel € 1,315 miljoen.

Dat dit risico zo toeneemt komt met name omdat de begrote omzet van het werkleerbedrijf achterblijft bij de begroting.

2. De VNG heeft meerdere malen met het (demissionair) kabinet gesproken over compensatie van het nadeel bij gemeenten, indien de btw-sportvrijstelling in de Nederlandse wetgeving, als gevolg van een uitspraak van het HvJ van de Europese Unie, wordt aangepast. Het nadeel bestaat erin dat de gemeente dan geen recht meer heeft op aftrek van voorbelasting (21% btw op kosten). In de komende kabinetsperiode zal de btw-sportvrijstelling vrijwel zeker worden aangepast. Het demissionair kabinet heeft daarbij aangegeven dat men met de aanpassing van de btw-sportvrijstelling in de Nederlandse wetgeving geen bezuiniging beoogt. Momenteel loopt een onderzoek waarbij wordt gekeken naar mogelijkheden om het financiële nadeel bij gemeenten te compenseren via een specifieke uitkering vanuit het ministerie van VWS. Belangrijk

BEDRIJFS-
VOERING

FINANCIERING

GRONDBELEID

LOKALE
HEFFINGEN

ONDERHOUD
KAPITAAL-
GOEDEREN

VERBONDEN
PARTIJEN

WEERSTAND-
VERMOGEN
EN RISICO-
BEHEERSING

VERSTREKKEN
VAN SUBSIDIES

is dat het Ministerie van Financiën geen Btw-herziening voorstaat van btw die drukt op gedane investeringen vóór de ingangsdatum van de wetwijziging.

3. Gemeenten dienen overschrijdingen tot 8,5% van het BUIG budget (met name bijstandsuitkeringen) zelf te dekken. Pas bij een grotere overschrijding maken gemeenten aanspraak op extra middelen vanuit het Rijk. Ook dit risico is afkomstig vanuit de begroting 2018 van Stroomopwaarts. Voor de inkomens- en armoedevervoorziening wordt rekening gehouden met een risico van € 6,1 miljoen. Het Schiedamse aandeel hierin bedraagt € 2,8 miljoen. Het risico neemt toe. Dit is gebaseerd op signalen van het Rijk en op basis van onderzoek van Berenschot naar het klantenbestand van SOW (uitgevoerd in de 1e helft 2017). Het is de verwachting dat het aantal uitkeringsgerechtigden zal toenemen.
4. De debiteurenvordering en daaraan gekoppelde voorziening voor oninbaarheid van het voormalige team Werk & Inkomen zijn overgedragen aan Stroomopwaarts. Stroomopwaarts heeft zelf een voorziening dubieuze debiteuren opgenomen. Vandaar dat het risico in de gemeentelijke begroting kan vervallen.
5. Vanaf 2018 vindt de uitkeringsverstrekking aan mensen zonder vast huisadres (maar met een postadres) misschien niet langer via centrumgemeente Vlaardingen plaats, maar via de individuele gemeenten. Dat zou betekenen dat deze taak naar Schiedam toekomt. De vraag is wat de financiële consequenties hiervan zijn. Op dit moment is in de begroting met deze taak geen rekening gehouden. Besloten is hiervoor een risico

op te nemen. Uitgaande van 60 personen bedraagt het risico € 0,1 miljoen.

Ruimtelijke inrichting in samenhang

6. Er is sprake van een lichte toename van de risico's door voortgang van de grondexploitaties. Een steeds groter deel van de werkzaamheden grondexploitaties is aanbesteed/gegund (bijvoorbeeld Wetenschappersbuurt, Schieveste fase 2 en 5). Voorbeeld van een project dat steeds dichterbij de eindstreep komt is Oranjaburgh, waar steeds meer kavels verkocht zijn.
7. Ook voor projecten –niet zijnde grondexploitaties– worden de kansen en risico's tweemaal per jaar ge-updated. Het saldo aan benoemde risico's is gestegen, met name als gevolg van een aantal nieuw opgestarte projecten zoals bijvoorbeeld Schiedam in Beweging fase 2, deelprojecten in de gebiedsontwikkeling Havens en Schiekwartier.
8. Onder dit risico valt een tweetal dossiers waarbij een claim bestaat of mogelijk gaat ontstaan.
9. De gemeente Schiedam en Woonplus (voormalige gezamenlijke VOF Toernooiveld) zijn gezamenlijk eigenaar van een stuk grond genaamd de Wachters. De grond is bestemd voor woningbouw. Woonplus wil niet voor haar eigen portefeuille ontwikkelen op deze locatie. De gemeente en Woonplus proberen samen de locatie te verkopen. Er loopt een grondreservering. In de loop van 2017 wordt duidelijk of het hiervoor ingediende plan definitief doorgang zal vinden.
10. Voor de risico's betreffende het uitvoeringsprogramma Schiedam in Beweging fase 2 is in het raadsvoorstel van 23 mei 2017

besloten een storting te doen van € 426.000 in de risicoreserve. Dit is verwerkt in de Berap 2017.

Economie in ontwikkeling

11. De gemeente bezit diverse panden. Niet alle panden worden verhuurd, waardoor de gemeente inkomsten mis loopt. Het bedrag in het risicoprofiel is nu gebaseerd op een aantal panden, waarvan ingeschat wordt dat deze niet verhuurd worden ofwel dat niet alle huurpenningen betaald worden. De risicoreserve kan ook aangesproken worden voor panden waarvan op het moment van inventarisatie nog niet bekend was dat zich een risico zou voordoen. Dit risico was voorheen, ten onrechte, bij het programma Ruimtelijke Inrichting in Samenhang opgenomen.
12. Een aantal instellingen is bezig om hun weerstandsvermogen op te bouwen en te versterken. Bij de risico-inventarisatie zijn geen concrete ontwikkelingen naar voren gekomen, waar een bedrag aan te koppelen valt. Het risico blijft wel gehandhaafd als p.m. post.

Algemeen

13. In het risicobedrag zijn alleen die borgstellingen meegerekend, waarvoor de kans 1% of meer wordt geschat dat de gemeente het bedrag waarvoor zij garant staat, daadwerkelijk moet voldoen.
14. Het wetsvoorstel voor de afschaffing van de precariobelasting voor nutsbedrijven is inmiddels wet geworden. Vanaf 2022 mag geen precariobelasting meer worden geheven. Het is in deze Zomernota 2018 gelukt om de financiële opgave, als gevolg van de

BEDRIJFS-
VOERING

FINANCIERING

GRONDBELEID

LOKALE
HEFFINGEN

ONDERHOUD
KAPITAAL-
GOEDEREN

VERBONDEN
PARTIJEN

WEERSTAND-
VERMOGEN
EN RISICO-
BEHEERSING

VERSTREKKEN
VAN SUBSIDIES

afschaffing precario voor nutsbedrijven, op te vangen. In de volgende Zomernota zal het wegvallen van deze inkomsten in de laatste jaarschijf moeten worden opgevangen. Daarom kan het risico van € 0,1 miljoen komen te vervallen.

15. Kan vervallen. Mutaties naar aanleiding van de accountantscontrole en nagekomen mutaties omtrent 2015 en 2016 al dan niet na een interne controle of gewijzigde regelgeving en/of jurisprudentie, leiden tot wijzigingen in de afdracht of teruggaaf van BTW/BCF. Dit geschiedt via een BTW suppletie aangifte en aanvullende BCF opgaaf. Op basis van de nu voorhanden zijnde gegevens en inzichten is de inschatting dat de wijzigingen in 2015 en 2016 op de diverse onderdelen per saldo niet zullen leiden tot meer afdracht dan teruggaaf. Wel loopt de gemeente bij een aanvullende BTW aangifte de kans dat een boete wordt opgelegd.

WEERSTANDSVERMOGEN

Het **weerstandsvermogen** is het vermogen om tegenvallers op te vangen zonder dat de continuïteit van de gemeente in gevaar komt. Het geeft de relatie weer tussen het risico-profiel en de weerstandscapaciteit.

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen die aanwezig zijn om niet begrote kosten financieel te dekken. De gemeente heeft aan **weerstandscapaciteit** de algemene reserve en de risicoreserve ter beschikking. Bestemmingsreserves zijn gevormd voor een specifieke bestemming en daarom niet beschikbaar. De weerstandscapaciteit is: € 50,9 miljoen.

De algemene reserve bevat per 1-1-2018: € 50,9 miljoen waarvan voor risico's is bestemd € 25,2 miljoen.

Het weerstandsvermogen over 2018 is 3,9. Ofwel voor elke euro aan bekende risico's is € 3,90 beschikbaar.

2. FINANCIËLE POSITIE

Dat het weerstandsvermogen van de gemeente Schiedam voldoende is, geeft de zekerheid dat de continuïteit van beleid van de gemeente op de korte termijn financieel is geborgd. Voor meer inzicht in de financiële positie van de gemeente nu en in de toekomst heeft het BBV kengetallen voorgeschreven die een beeld geven van de sluitendheid van de begroting, de schulden en het EMU-saldo:

Hieronder volgt een korte uitleg van en toelichting op de verplichte kengetallen.

- Solvabiliteitsratio
- Netto schuldquote
- Grondexploitatie
- Structurele exploitatieruimte / sluitendheid van de begroting
- Belastingcapaciteit.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Deze ratio is een pure balansindicator. Het eigen vermogen wordt namelijk uitgedrukt in het balanstotaal. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De VNG adviseert een minimale ratio van 20%.

De langjarige prognose voor de solvabiliteit is als volgt:

Jaar	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Solvabiliteitsratio conform BBV	16,8%	16,2%	14,3%	14,9%	15,6%	16,6%
Solvabiliteitsratio gecorrigeerd voor vooruitontvangen erfpachtinkomsten	21,0%	18,8%	17,3%	17,9%	18,7%	19,7%
Solvabiliteitsratio gecorrigeerd voor boekwaarde erfpachtgronden	30,7%	27,0%	24,6%	25,5%	26,6%	28,1%
Advies VNG ondergrens	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%